

5 WACHTEN

Achtergronden vormen een begin: een interessante achtergrond in textuur, woorden of vorm kan al de helft van de foto zijn. En dan: wachten maar.

Foto's die ik 'wachtfoto's' of 'surveillerfoto's' noem kunnen cliché zijn, waarbij de rangschikking te formulachtig wordt en meer op een trucje gaat lijken. Fotografen maken prima foto's met deze methode, maar betere resultaten boek je als je de methode niet meteen kunt zien. Het moet crutzien alsof de fotograaf op natuurlijke wijze het complete tafereel aantroft. Dat kan een paradox zijn; je wilt een perfect plaatje maar je wilt niet dat het er té perfect uitziet.

Imperfectie hoort dan ook juist bij straatfotografie, maar achtergronden geven de fotograaf wel meer kans om controle uit te oefenen. Hij kan zich dan een voorstelling maken van het gewenste beeld, maar het ideale plaatje nog niet compleet hebben. Zoek eens een interessante achtergrond en stel je de 'perfecte casting' voor – de juiste persoon die het tafereel binnenloopt – maar sta open voor wie of wat zich daadwerkelijk aandient.

De eerste van de twee 'wolk'-series hier is een voorbeeld van openstaan voor mogelijkheden. De duidelijke wolkvorm op de betimmering in een Londense straat viel me meteen op. Het regende en mensen kwamen voorbij met paraplu's. Ik stelde me een klein meisje voor met rode rubberlaarsjes en een rode paraplu dat onder de wolk zou doorlopen. Dat gebeurde niet, en ik legde me neer bij een man in gewone kleding en met de verkeerde lengte, die meer samenviel met de wolk dan dat hij eronderdoor liep. Het tafereel heeft wat meer kleur nodig, maar de andere imperfecties werken toch, al gaven mensen als commentaar dat de wolkvlek er meer uitziet als rook die uit de paraplu komt. De andere twee foto's in deze serie zijn duidelijk opwarmertjes, maar vender heb ik niet gewacht. Soms, als iets niet helemaal vanzelf gaat, is het beter niets te forceren.

Enkele jaren later zag ik iets vergelijkbaars in Stockholm, waarvoor ik meer inspanning moest verrichten: een muur waarvan het pleister deels losgelaten had, wat wederom, tot mijn verbazing, resulteerde in de suggestie van wollige, witte wolken. Het was een drukke straat, ook nu regende het en er liepen mensen voor de wolken langs, maar deze keer moest ik veel langer wachten voor zich iets aandiende. De achtergrond was niet zo simpel: er was meer dan één 'wolk' en het hele tafereel vereiste meer puzzelwerk. Misschien was dit wel tot mislukken gedoemd. Waar hoopte ik eigenlijk op? Twee of drie mensen die harmonieus voor de wolken langs zouden lopen? De lichte wanhoop zie je terug in de nogal ongeïnspireerde serie opnamen. Sommige zijn horizontaal, andere verticaal en niets ziet er natuurlijk uit. Het was een van die dagen dat ik me, in de woorden van Henri Cartier-Bresson, schuldig maakte aan 'te graag willen'. De gekozen foto van de vrouw met de witte laarzen werkt tot op een bepaalde hoogte, maar op minder natuurlijke wijze dan de Londense opname.

CONCLUSION

Ik kan niet genoeg benadrukken hoe belangrijk het natuurlijke, ongeconstelste element van wachtfoto's is. De combinatie van geduld en geluk vormt de kern van straatfotografie. Meestal krijg je wat je verdient, en soms is het je gewoon niet gegund en dan trek je weer verder. Er komt een moment dat het niet goed voelt om nog langer te blijven wachten; op een bepaalde manier lijkt je dan het lot te tarten.

JACK SIMON

geboren in 1943, New York. www.jacksimonphotography.com

De 'standaard' straatfotografewereld heeft aan fotografen geen gebrek, maar zo nu en dan sluit zich iemand aan die het een beetje anders aanpakt. Jack Simon is daar een bewijs van. Zijn hele ethos is intelligent en verfrissend:

'IK HEB VEERTIG JAAR LANG ALS PSYCHIATER GEWERKT. ACHT JAAR GELEDEN RAAKTE IK GEFASCINEERD DOOR DE MOGELIJKHEDEN VAN FOTOGRAFIE. IK LEEARDE HET MIJZELF EN NU GA IK ZELDEN NOG ERGENS NAARDE ZONDER MIJN CAMERA.'

Wat een intrigerend idee, de werelden van fotografie en psychiatrie, die botten of juist samenspannen. Straatfotografie gaat ook altijd over onderzoeken en blootleggen. Tot Simons favoriete films behoren *Women on the Verge of a Nervous Breakdown* en *One Flew over the Cuckoo's Nest*. Deze lijken zijn binding met de psychiatrie te bevestigen, tot je je realiseert dat het gewoon films zijn die hij leuk vindt.

In interviews betoont Simon zich terughoudend om een absolute definitie te geven van wat hij doet. Iedereen voelt de drang om bij hem psychiatrie te linken aan zijn fotografie. Uiteindelijk geeft hij toe dat het jarenlang observeren van bijzondere en extravagante mensen in zijn kantoor zijn intuïtie hebben aangescherpt. Buiten deze werplek krijg je echter het idee dat zijn denkproces eerder abstract is dan puur cognitief.

Overigens maakte documentaire en fashionfotograaf Paul Himmel een omgekeerde ontwikkeling doot. Hij raakte gedessillioneerde over fotografie en maakte zijn laatste foto in 1967, waarna hij zich om liet scholen tot psychotherapeut. Er is niet noodzakelijkerwijs een

voorspelbare tijdlijn voor wanneer inspiratie verschijnt of verdwijnt.

Jack Simons enthousiasme over straatfotografie ontwikkelde zich door zijn betrokkenheid bij het project Street Photography Now, dat in 2011 van start ging op Flickr. De oorsprong van de groep lag in het boek *Street Photography Now* (2010), dat vele potentiële straatfotografen over de hele wereld aansprak. Elke week in heel 2011 gaven de aan het boek verbonden fotografen de deelnemers aan het project een bepaalde les. Jack Simon was een van de gedeelde winnaars van het eerste jaar, wat zijn zelfvertrouwen een boost gaf en wat bijna onvermijdelijk leidde tot het lidmaatschap van Burn My Eye, een van de vele nieuwe straatfotografiecollectieven die dankzij deze online energie als paddenstoelen uit de grond schoten. Burn My Eye, met onder anderen Zisis Kardianos als oorspronkelijk lid, was een van de meest ambitieuze in deze golf aan collectieven.

Als je Simons oeuvre bekijkt, is het ongelooflijk dat dit allemaal in minder dan vier jaar gecreëerd is: de diepte en originaliteit suggereren een periode van minstens twee keer zo lang. Er lijkt een andere laag in zijn werk te zitten, die nog origineler is. Hij hoedt van reflecties en een zekere dubbelzinnigheid.

'Leaving Japan', genomen in Tokio, 2008, kun je al bijna – na slechts enkele jaren – zijn signatuurlijken noemen.

Deze foto heeft Jack Simons leven veranderd; het is een van die surrealistische, mooie beelden die hem steeds weer aansporen en die bij anderen in goede oarde vallen. Zijn geluk en visie vielen prachtig samen die dag en wikkarden zijn ambities op fotografiegebied aan.

